

Kultura starověkého Říma

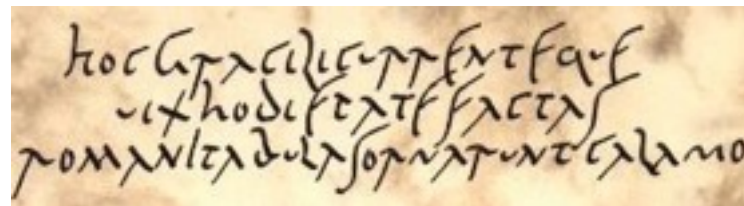

Náboženství

- Nejdříve Římané uctívali přírodní jevy, přírodniny (?), později přejímali antropomorfní božstva (?) od Etrusků a Řeků
- Vypište si alespoň 6 řecko - římských bohů (viz učebnice nebo web)

Latina

- Vznikla v okolí Říma (7. stol př. K.). S územní expanzí římské říše se šířila do všech římských provincií. Postupem času se hovorová latina na těchto územích vyvinula v dnešní [románské jazyky](#) (které?).
- Latina však silně ovlivnila (přes francouzštinu) i jazyky germánské (AJ – 70%) nebo slovanské
- Spisovná latina se po rozpadu západořímské říše stala jazykem **církve a vzdělců**. V průběhu novověku se ale stala mrtvým jazykem. Dále se však užívá v křesťanské liturgii, v odborné terminologii (v oborech **lékařství, biologie, právo, filosofie, filologie, teologie** atd.).

Literatura

- Inspirace v Řecku → zpočátku psali Římané řecky
- **Historici** zachycující římské dějiny: Titus Livius, Tacitus, Caesar (Zápisky o válce galské)
- **Řečníci**: Caesar, Sulla, [Cicero](#) - napsal i knihy o dějinách a teorii rétoriky
- **Básníci**: Publius **Vergilius** Maro ([Aeneis](#) ?)
Publius **Ovidius** Naso (Umění milovat a Proměny)

Cicero

Filozofie

- Římští myslitelé vycházeli z názorů řeckých filozofů, v Římě nevznikaly samostatné filozofické směry
- **Etika:** nauka o morálce (slušné chování, v antice i vztah člověka a obce)

„Člověk se má chovat tak, aby z toho pro obec plynulo co největší dobro“

- **Cicero, Seneca**

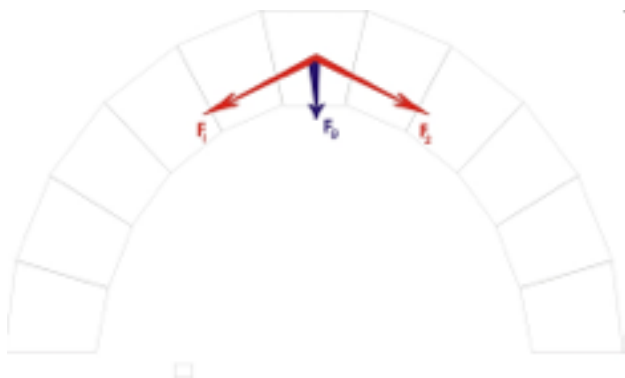
Architektura

- Pozůstatky po celém Středomoří a nejen tam (Anglie - Jordánsko, SRN - Alžírsko). Inspirace Řeky (iónské a korintské sloupy) a Etrusky (klenba a oblouk).
- **Chrám**y zasvěcené bohům: Panteon - kruhový půdorys, jediná dochovaná antická kupole
- **Divadla**: na rozdíl od Řeků se Římané nenechávali „omezovat“ přírodou → divadla ve městech
Amfiteátry - pro zápasy gladiátorů (největší Colosseum v Římě)
- **Vítězné oblouky a sloupy**: stavěny na počest vítězství ve válce (např. Titův nebo Constantinův)
- **Veřejné lázně**: šatny, bazény, cvičiště
- **Vodovody (akvadukty)**: podzemní, nadzemní - několikapatrové, arkádovité stavby, mosty
- **Silnice**: „všechny cesty vedou do Říma“ ? (účel - vojsko, obchod, pošta). Silnice byly zpravidla přímé, kopali se i tunely. Některé slouží dodnes.
- **Atriové rodinné domy, činžovní domy, vily** - rozlehlé statky na venkově

Malířství a sochařství

- **Nástěnné malby** ve svých domech
- **Mozaiky** - obrazy skládané z barevných kamínků a sklíček („koberce“, „obrazy“)
- Sochařství podobné řeckému - kopie řeckých sochařů. Změna pojetí v portrétování - Řekové idealizovali, Římané se drželi skutečnosti. Základ **realistického portrétu** tkví v tom, že patricijové měli zvyk snímat z tváře zemřelého posmrtné masky.

Rozložení sil v klenbě

Model Panteonu

Colosseum

Římské lázně
v anglickém Bath